

ನವರಾತ್ರಿಯ
ಸಮಯ
ಬೊಂಬೆಗಳಿಗೂ
ಸಂಭ್ರಮ

ಕಾಳಿ ಯುದ್ಧದೇವತೆ. ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಕಾಳಿಯನ್ನು ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಕಾಳಿ ರೌದ್ರದೇವತೆ, ಬಲಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ರಕ್ತವನ್ನು ಪ್ರಸಾದವನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ರುಂಡ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕುವವಳು. ಅಂತೆಯೇ ಕಾಳಿಗೂ ರಕ್ತ ಬೀಜಾಸುರನಿಗೂ ಯುದ್ಧವಾದಾಗ ಜನ್ಮ ತಳೆದವರು ಉತ್ತರ ಭಾರತ ರಕ್ತ ಸಮುದಾಯ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇದೆ.

ಈಗಲೂ ದಸರಾ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಗಳ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡುವುದು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆಂಧ್ರದ ಕರ್ನೂಲು, ಆದೋನಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬನ್ನಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಕೋಲಿನ ಕಾಳಿಗಳ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಶಿವನು ಬೈರವನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಣಿ ಮತ್ತು ಮಲ್ಲಾಸುರ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಕೋಲುಗಳಿಂದ ಹೊಡೆದು

ಕೊಂದನು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಈ ಆಚರಣೆಯ ಹಿಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳ ಪುರುಷರು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಡೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರನ್ನು ರಾಕ್ಷಸನ ಕಡೆಯವರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬಡಿಗೆ ಹೊಡೆದಾಟವು ಭುಗಿಲೇಳುತ್ತದೆ. ಕರ್ನೂಲು ಭಾಗದ 'ದೇವರಗಟ್ಟು' ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ 11 ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನರು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೊಡೆದಾಟದಿಂದ ನೂರಾರು ಜನರು ಗಾಯಗೊಂಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳೂ ನಡೆದಿವೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಗಡಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡ ಸಿರಗುಪ್ಪ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೆಡೆ ಈ ಬಗೆಯ ಕಾಳಿಗದ ಅನುಕರಣೆ ಈಗಲೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಸಿರಗುಪ್ಪ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೊಳಗುಂದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿಜಯದಶಮಿಗೆ ಮಾಳಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯ ಉತ್ಸವ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾರಣಿಕ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಲಾರದ ಕಾರಣಿಕ ಹೋಲುವ ಈ ಕಾರಣಿಕ ಕೇಳಲು ಆಂಧ್ರ, ತೆಲಂಗಾಣ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ನೂರಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಆ ದಿನ ಕಾದಾಟ ಅಥವಾ ಕಾಳಿಗ ನೆನಪಿಸುವ ಬಡಿಗೆ ಹೊಡೆದಾಟದ ಆಚರಣೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಬಡಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಬಡಿದಾಡುವ ಆಚರಣೆ ಒಮ್ಮೆಮ್ಮೆ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಪೊಲೀಸರ ಕಟ್ಟಿಚ್ಚರ ಇರುತ್ತದೆ.

ವಿಜಯದ ಸಂಕೇತ

ಮೊದಲೇ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಂತೆ, ವಿಜಯದ ನೆನಪಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಸ್ಮಾರಕ ಮಹಾನವಮಿ ದಿಬ್ಬ. ಈಗಲೂ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ರಾಜವೈಭವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವಿಜಯದಶಮಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಒಡಿಸಿದ ಉದಯಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಯುದ್ಧದ ವಿಜಯದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಈ ದಿಬ್ಬವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯದಶಮಿಯಂದು ರಾಜ ಪರಿವಾರ ಈ ದಿಬ್ಬದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ದಸರಾ ವೈಭವವನ್ನು ವಿಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ದಿಬ್ಬದ ನಾಲ್ಕು ಬದಿಗೆ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಉಬ್ಬು ಶಿಲ್ಪಗಳು ವಿಜಯದಶಮಿ ಸಂಭ್ರಮದ ಹಲವು ಆಯಾಮಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ.

ನಾಲ್ವಡಿ ಚಾಮರಾಜನ ಮಗ ರಾಜ ಒಡೆಯರ್ (1578-1610), ವಿಜಯನಗರದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸುತ್ತಾನೆ; ಈ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಭಾಗವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ದೈವವಾಗಿದ್ದ ಚಾಮುಂಡಿಯ ಭಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ;

ಚಿಂಚೋಳಿ ಸಮೀಪದ ಚಳಕಾಪುರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದಸರಾ ಹಬ್ಬದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಬನ್ನಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ.